

24ste zondag door het jaar

Overweging en inleiding bij Jakobus 2,14-18 en Markus 8,27-35

Begroeting en inleidend woord

Vandaag zullen we een heel bijzonder stuk uit het Marcusevangelie horen. Een scene uit het leven van Jezus die letterlijk in het hart van het evangelie van Markus staat en die draait daar om de belangrijke vraag wie Jezus is. 'Wie zeggen de mensen dat Ik ben?', vraagt hij aan zijn leerlingen. Waarom vraagt Hij dat? Is Hij benieuwd naar de publieke opinie over Hem? Of wil Hij hen op de proef stellen? Of is Hij misschien onzeker geworden? Vraagt hij het alleen aan zijn leerlingen? We willen proberen ons vandaag op deze vragen te bezinnen.

Overweging

Jezus gaat met zijn leerlingen naar het stadje Caesarea van Filippus. Dat wil zeggen dat hij steeds verder weg naar het noorden van Israël trekt, weg uit zijn thuisland, weg van Jerusalem. Weg van de lijdensweg die hem daar te wachten staat. En om deze lijdensweg gaat het vandaag. Diep van binnen weet Jezus dat zijn leven wel eens heel pijnlijk zou kunnen eindigen en dat hij dat niet kan ontlopen. Het kan bijna niet anders dan dat hij daar veel over heeft gepiekerd en dat hij ook de nodige twijfels heeft gekend. Is dit echt mijn roeping? Is dit de weg die ik moet gaan? Misschien is het daarom dat hij zijn leerlingen vraagt 'Wie zeggen de mensen dat ik ben?' Ze antwoordden Hem: 'Johannes de Doper; anderen zeggen Elia en weer anderen zeggen dat jij een van de profeten bent.' Het is een vraag die ook nu nog vaak om Jezus heen hangt: wie is deze Jezus? Een profeet? De zoon van God? Een wonderdokter? Een mysticus? Een leraar?

Zoals vaker denkt Petrus het wél te weten. In ieder geval heeft een sterk vermoeden: deze man moet haast wel de Messias zijn die al zo lang verwacht wordt. En hij zegt dat dan ook ronduit: 'Jij bent de Christus, de Messias'. Maar daar wil Jezus niets van weten. Hij verbiedt hem zelfs om daar nog verder over te praten. Want weet Petrus wel waarover hij het heeft? Wat dat inhoudt, de Messias zijn?

En dan komt het. Het lijkt of Jezus het ineens wéét. Met een duidelijkheid die niets te wensen overlaat, zegt hij: 'De Mensenzoon zal veel moeten lijden. Hij zal verworpen worden, gedood, maar na drie dagen opstaan.' Dat komt hard aan bij de leerlingen. 'Een Messias die moet lijden en gedood zal worden'.... Dat kan toch niet waar zijn! Petrus en ongetwijfeld ook de andere leerlingen zijn geschokt. Een lijdende Messias? Dat is toch volstrekt onbegrijpelijk en ongeloofwaardig...?

Wat er dan volgt, is een pijnlijke en heftige scène. Petrus die Jezus even apart neemt en Hem fel terechtwijst... En Jezus die even fel reageert... Hij is echt boos: 'Weg jij, satan die je bent!' Waarom wordt Jezus zo boos? Omdat Petrus de verleiding verwoordt, waaraan Jezus blootstaat? Jezus wilde niet sterven, natuurlijk niet. Wie zou daar niet voor terugschrikken? Nee, Jezus voelt dat Petrus Hem op andere gedachten wil brengen. En hoe moeilijk is dat niet: mensen die je rekent tot je vertrouwde vrienden, mensen die van je houden, en die je dan, ongetwijfeld met de beste bedoelingen, afraden wat je eigenlijk ten diepste beweegt, wat jij als jouw weg, als jouw bestemming ziet... Dat overkomt Jezus hier. En daarom wordt Hij zo kwaad. Want Jezus wil niet kiezen wat Petrus wil – die zou hem naar alle waarschijnlijkheid toch een weg voorhouden die hem níet in moeilijkheden zou brengen... Nee, Jezus wil kiezen voor wat hij ziet als Gods wil: de weg van de dienstbaarheid, de weg van het luisteren naar God...

En wij? Wij belijden in de geloofsbelijdenis elke zondag weer – en we zullen het straks ook weer bidden – een lijdende Messias: 'die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven...' Die lijdende Messias zegt dat er van ons ook iets gevraagd zal worden. 'Wie mijn volgeling wil zijn, moet zichzelf verloochenen'. Deze woorden richt Jezus niet alleen tot zijn leerlingen, maar tot alle mensen die daar toen bij hem waren, ja.. ook tot ons vandaag. Jezelf verloochenen, dat is: loskomen van jezelf, afzien van je eigen voorkeuren en driften. Het is het opgeven van het zoeken naar jezelf, naar wat alleen jouw bevrediging geeft. Het is het luisteren naar die ander, naar die diepste stem in ons binnenste.... Hoe doe je dat? Daar geeft de apostel Jakobus ons vandaag een heel eenvoudige aanwijzing voor: omzien naar je zuster of broeder die nauwelijks kleren heeft en elke dag eten tekortkomt.

Vandaag vieren we vredeszondag en staan we aan het begin van de week voor de vrede. Dat zijn prima aanleidingen om uitdrukkelijk stil te staan bij de raadgevingen van Jacobus en de wijze reactie van Jezus op de schrik van Petrus. Want vrede en recht kunnen enkel werkelijkheid worden als wij afzien van onszelf en delen wat wij hebben. Moge de komende week er een worden die ons tot nadenken stemt. Amen

Pastor Ben Wolbers o.carm. pastor-teamleider